GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 22. 23. Lutego 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Ze Lwowa.* —

C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia:

I. Gdy Kawaler Marino Longo Kapitan pensyionowany, rat przepisaney taxy za nadanie sobie naywyższą uchwałą z dnia 4. Czerwca 1821, przywileiu 10letniego na wynalazek robienia pereł sklannych, należycie nie wypłacił; a zatem przywiley rzeczony stosownie do przepisów §. 23. lit. F. Patentu z d. 8. Grudnia 1820 za zgasły ogłoszony został.

II. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 15. Czerwca r. b. raczył Rudolfowi Bürkel kupcowi w Medyiolanie, przy ulicy *della Cerva* Nro. 348. mieszkaiącemu nadać przywiley 5 letni na wynalazek nowey machiny do rafinowania cukru parą zamiast ogniem, tudzież nowego postępowania ku odżywieniu zwierzęcych węgli, które iuż do klarowania cukru użyte były. Tym sposobem nowych węgli niepotrzeba, odięcie koloru w surowym cukrze łatwiey uskutecznione, przynaymniey dwie trzecie materyiału opałowego oszczędzone, syrupu na cukier kredowaty przerobienie się, zapobieżone, doskonalsza krystalizacyia i większa ilość cukru rafinowanego osiągniona być może.

Wydział lekarski we względzie zdrowia, niema nic przeciwko wykonywaniu tego przywileiu do zarzucenia.

III. Nayiaśnieyszy Pan raczył naywyższą uchwałą z d. 15. Czerwca r. z. nadać Janowi Wagner uprawnionemu fabrykantowi wódki, likieru i rosolisu w Neulerchenfeld pod Nrm. 145. dwuletni przywiley na wynalazek, że on za pomocą przygotowania bardzo prostego i nie kosztownego, wewnątrz każdego kotła iakiegykolwiek formy użytem bydź mogącego, wódkę, winny spirytus, likwor, ocet i inne płyny do waru doprowadza, i w takowym utrzymać może.

Jednakże od wykonywania tego przywileiu wyięte są tymczasowie prowincyie: Czechy, Morawa, Szląźk i Galicyia.

Wydział lekarski w względzie zdrowia nieznalazł żadney przeszkody do wykonywanie ninieyszego przywileiu.

IV. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 29. Czerwca r. z. raczył Jerzemu Sendner młynarzowi w Szwechat nadać przywiley sześćletni na wynalazek machiny do opychania zboża i takowego z prochu i innych cudzorodnych części oczyszczonego dania na młyn, tak iżby od razu piękną mąkę pozyskać, która prócz tego w miarę dotychczasowego postępowania przy równey ilości zboża w daleko większey ilości i lepszym gatunku okaże się.

We względzie zdrowia nie ma nic na przeszkodzie wykonywaniu tego przywileiu.

V. Nayiaśnieyszy Pan raczył naywyższą uchwałą z dnia 20. Września r. b. i stosownie do §. 16. naywyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 zezwolić na przedłużenie przywileiu Janowi Seider sztycharzowi i kupcowi wyrobow sztucznych z Pragi teraz w Wiedniu przy ulicy Praterskiey pod Nrm. 514 mieszkaiącemu, dnia 14. Lipca 1823 na poprawę w robieniu ram i upiększeń architektonskich na ieden rok nadanego, na przeciąg dalszego roku.

VI. Andrzey Krystyian Frydryk Koehler odstąpił dobrowolnie od nadanego mu pod dniem 20. Lipca 1823 przywileiu 5 letniego, na wynalazek machiny wskazuiącey dobroć wełny owczey.

— *Z Wiednia.* —

N. Pan, listem swoim gabinetowym pisanym pod d. 6. Lutego r. b. do pierwszego W. Marszałka Xięcia Trauttmansdorfa, raczył w mieysce zmarłego C. K. Jenerała artyleryi Hrabiego Kolowrath, C. K. Kapitana gwardyi przyboczney drabantów, na stopień ten posunąć C. K. Szambelana rzeczywistego taynego Radcę Jenerała iazdy i Kommenderuiącego Jenerała w wyższey i niższey Austryi, Hanibala Margrabiego Sommariva, z powodu iego wieloletniey zaszczytney woyskowey służby i doświadczoney przychylności do nayiaśnieyszey osoby naszego Monarchy, z zatrzymaniem ieneralnego dowództwa wyższey i niższey Austryi. Przysięgę iako Kapitana gwardyi drabantów złożył Margrabia Sommariva w d. 10. t. m. w ręce N. Pana; a w d. 12. t. m. przed południem C. K. pierwszy W. Marszałek Xiążę Trauttmansdorf przedstawił go w domu swoim zebranemu tamże korpusowi C. K. gwardyi drabantów i straży zamkowey.

Dnia 26. Sierpnia r. z. utracił Monarcha wiernego i światłego sługę, Oyczyzna znakomitego obywatela, Jana Rudulfa Hrabiego z Chotkowa Wognina Chotka, W. dziecznego Odzwiernego w Austryi wyżey i niżey Ensy, Kawalera Złotego runa, Prezydenta król. Czeskiego towarzystwa umiętności i t. d., który w wieku 77 życia swoiego, po krótkiey, lecz dotkliwey chorobie przeniosł się do wieczności.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugaliia i Brazyliia.

Gwiazda Paryzka odebrała przez nadzwyczayną sposobność gazety Lizbońskie z dnia 22. Stycznia, donoszące o zmianie Portugalskiego Ministeryium. Z nowo mianowanych iest P. Joaquin Jose Torres Ministrem marynarki osad zamorskich, a P. Sylvester Pinheiro Fereira tymczasowym Ministrem spraw zewnętrznych w mieyscu Margrabiego Palmella, który został Posłem portugalskim na Dworze francuzkim i Kawalerem orderu Chrystusa; Hrabia Subserra mianowany Posłem portugalskim w Anglii i Kawalerem orderu wieży i miecza.

Wiadomości z Bahii z d. 24. r. z. zawieraią: Batalion, któremu przypisuią zabicie Kro. Wielkorządzcy, przeznaczony był wsiąść na okręty i popłynąć do Pernambuku, poczem osoby naywięcey podeyrzane wsiadły na okręty kupieckie, gotowe wyyść pod żagle, i uciekły częścią do Ziednoczonych Stanów, częścią do Gibraltaru. Zołnierze zbiegli w kraiu, są po większey części schwytani. Wszystko iest w spokoyności.

Admirał Cochrane był w d. 9. t. m. w Maranchao, i zwołał tamże zgromadzenie nayznakomitszych obywateli kraiu.

W Coara i Paraiba przywrócono w d. 16. spokoyność.

Hiszpaniia.

Gwiazda w odwołaniu się do wiadomości względem osad hiszpańskich, umieszczoney w gazecie Madryckiey z d. 20. Stycznia, zawiera artykuł z Madrytu z d. 21. Stycznia, treści następuiącey:

Rząd hiszpański, w przekonaniu, że w osadach Amerykańskich iest ieszcze wielkie stronnictwo na stronę matki oyczyzny, wysłał tamże Komissarzy, aby owe stronnictwa połączyć i uczynić działalnemi. Rząd spodziewał się wtedy, iż późniey te stronnictwa będzie mógł z Hiszpanii wspierać. W skutek tych planów iuż przed sześcioma miesiącami Posłowie stronnictwa hiszpańskiego w Mexyku przybyli do Hiszpanii. We Wrześniu i Październiku stanęli także Posłowie z Kolumbii. Posłowie Wice-Króla Laserny w Peru, którzy niedawno byli w Hiszpanii nie żądali woyska posiłkowego, lecz tylko chcieli, aby wysłano na Ocean spokoyny siłę morską przewyższaiącą siłę powstańców, a wtedy imieniem Wice-Króla przyrzekli matce oyczyznie utrzymać Peru.

Wśród położenia tych rzeczy, ogłoszenie niepodległości wspomnionych Państw Amerykańskich ze strony Anglii udzielono Rządowi hiszpańskiemu. Niepodlega wątpliwości, że ten postęp rzeczy nadaie chwilowey wagi rewolucyi w Ameryce Hiszpańskiey, że może nowe pociągnąć za sobą bezprawia i nieszczęsne stosunki w tey rzeczy bardziey przedłużyć. Atoli skutek całości nie może być wątpliwym względnie trwałości, ponieważ szczególniey hiszpańskie Duchowieństwo w kraiach przez Hiszpaniią zamieszkałych, chce zrzucić nienawistne iarzmo nowych Rządów.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

— *Z Londynu d. 3. Lutego.* —

Tegoroczne posiedzenia Parlamentu, z powodu ciągle trwaiącey słabości Króla, zostały dzisiay przez Komissarzy do tego mianowanych, iako to: Lorda Kanclerza, Arcybiskupa Kanterburskiego i Hrabiów Westmorelanda, Harowby i Shaftesbury, zagaione. Lord Kanclerz miał następuiącą Mowę:

»Mości Panowie Lordowie! Król rozkazał nam wyrazić roskosz, iakiey Monarcha doznawa z trwałey i coraz powiększaiącey się owey publiczney pomyślności, do którey Król Jegomość życzył WPanom szczęścia przy zagaieniu ostatniego posiedzenia Parlamentu.»

»Nigdy takiey w dzieiach naszych nie było epoki, w któreyby wszystkie wielkie interessa w tak pomyślnym stanie znaydowały się; czyli w któreyby szczęście i ukontentowanie powszechnie między wszystkiemi klassami mieszkańców Państwa Angielskiego w takiey rozciągłości były rozszerzone.«

»Że Irlandyia ma udział powszechney pomyślności królestwa, niemało się to przyczynia do powiększenia ukontentowania Króla Jegomości. Gwałtowności, do których utłumienia Królowi na ostatniem posiedzeniu nadzwyczayne pełnomocnictwa były powierzone, tak dalece ustały, że cofnienie lub uchylenie owych pełnomocnictw w większey części obwodów, na które ie rozciągniono, przezto usprawiedliwia się. Przemysł i handel rozszerzaią się szybko w tey części Królestwa.«

»Tem bardziey ubolewać należy, iż się w Irlandyi utworzyły związki (*associations*), których

kroki nie zgadzaią się zupełnie z duchem Konstytucyi, i które przez zawziętość i nienawiść religiyną, tamże panuiącą, zmierzaią do tego, by spokoyność Państwa zaburzyć i ulepszenie położenia Narodu odwlec.«

»Król Jegomość polega na mądrości WPanów, iż do zaradzenia temu złemu przedsięweźmiecie bezpośredne środki.«

»Król poleca także przedsięwziąć znowu śledztwo, które na ostatniem posiedzeniu względem stanu Irlandyi było nakazane.«

»Król Jegomość ubolewa szczerze nad przerwaniem spokoyności w Indyiach, przez napad bez pobudki i zbyteczne roszczenia Rządu Birmańskiego. Atoli Król cieszy się, iż może WPanom donieść, że żadne z tamteyszych Mocarstw nie okazało nieprzyiaznego sposobu myślenia, i że waleczność woyska w owym kraiu użytego, stawia nadzieię prędkiego zakończenia zachodzących kroków nieprzyiacielskich.«

Mości Panowie Izby Niższey! Król Jegomość rozkazał nam uwiadomić WPanów, że wydatki na rok bieżący będą WPanom niezwłocznie przełożone.«

»Stan Indyiów i okoliczności, połączone z niektóremi innemi częściami zewnętrznych posiadłości WPanów, wymagaią koniecznie pomnożenia naszey siły woyskowey. Król Jegomość cieszy się oraz, że WPanom donieść może, iż pomimo powiększenia tych wydatków, przy kwitnącym stanie i polepszaiących się ciągle dochodach, będzie zawsze w Ich mocy zapewnić przemysłowi Narodowemu nową ulgę i przedsięwziąć dalsze zmnieyszenie ciężarów kraiu.«

»Mości Panowie Lordowie! Król Jegomość rozkazał nam zawiadomić WPanów, że ciągle od swych Sprzymierzeńców i ogólnie od wszystkich Monarchów i Państw odbiera zapewnienia ich przyiaźnego ku nam i nawzaiem względem siebie sposobu myślenia, i że Król Jegomość wszystkiego używa, aby utrzymać powszechną spokoyność.«

»Układy przez JKMości Posła w Konstantynopolu między Rossyią i W. Portą tak długo toczące się, zostały nakoniec w sposobie przyiaźnym załatwione.«

»Odpisy traktatów zawartych z Królestwem Duńskiem i Hannowerskiem dla ulepszenia związków handlowych między owemi Państwami i tém Królestwem, będą WPanom przełożone.«

»Ze Szwecyią zawarty iest traktat do skutecznego utłumienia handlu niewolnikami; Król Jegomość każe WPanom przełożyć onegoż odpis, skoro ratyfikacyia nastąpi.«

»Względem ratyfikacyi traktatu zawartego w takimże zamiarze z Zjednoczonemi Stanami, zaszły niespodziewanie nieiakie trudności, atoli Król Jegomość ma nadzieię, że w ostatniey instancyi nie będą zawadzać osiągnieniu tak dobroczynnego celu.«

»Zgodnie z dawnieyszemi oświadczeniami Rządu Króla Jegomości, przedsięwziął Monarcha środki, aby z Państwami Ameryki Hiszpańskiey, które, iak się okazuie, rozdział swóy od Hiszpanii uskuteczniły, i swoią niepodległość ustaliły, istnieiące iuż związki handlowe traktatami potwierdzić. Król Jegomość rozkazał, aby WPanom przełożone były odpisy dokumentów do tego przedmiotu się ściągaiących.«

»Król Jegomość nie może ninieyszéy pominąć sposobności, aby WPanom nie miał życzyć szczęścia do postępuiącego ulepszenia rolnictwa i trwałych posad publiczney pomyślności.«

»Usunienie szkodliwych zawad handlu, któreście WPanowie uskutecznili, miało naydobroczynnieysze skutki, i stawia nadzieię, że oddalenie podobnych zawad, równie dobroczynne skutki mieć będzie; i Król Jegomość chce, abyśmy WPanom dali poznać, iż polegać możecie na szczerem Króla Jegomości współdziałaniu do wspierania i rozszerzenia owego handlu, który przy pomocy Opatrzności, iest istotnym żywiołem siły i mocy tego kraiu, i oraz w takim samym stopniu przyczynia się do uszczęśliwienia i cywilizacyi rodzaiu ludzkiego.«

Podług wiadomości z Londynu z dnia 31. Stycznia (w Gwiazdzie z d. 3. t. m.), Lord Dudley miał uczynić w Izbie wyższey na mowę król. z tronu wniosek przez Lorda Gort wspierany, w Izbie Niższey miał zrobić takowy, Lord Francis Lewison Gower a P. Fleming popierać.

W d. 29. i 30. Stycznia odbyła się wielka Rada gabinetowa w biórze spraw zewnętrznych, a zawsze blisko czterech godzin trwała. Sądzą, iż naradzano się nad mową krol. Parlament zagaiącą.

W d. 25. Stycznia Lordowie Izby Skarbowey zawarli z P. Bish ostatni kontrakt na loteryią. Gdy sie ten skończy, tedy z przykrością wielu, nie będzie więcey w Anglii słychać o tym kole szczęścia.

Zapewniaią, że Lord Cambermere zastąpi Sir Edwarda Paget w Indyiach, w charakterze naczelnego Wódza woysk tamecznych.

Francyia.

Król rozporządzeniem swoiem zaleca utworzyć giełdę handlową w Angers.

Izba Parów przyięła 143 głosami przeciwko 33, proiekt do ustawy upoważniaiący Rząd, żupy solne Państwa wziąć w zarząd na lat 99. —

Adwokat Grant w prośbie do Izby Deputowanych, wezwał tych Członków, którzy należą do klassy wychodzców, aby od głosowania nad proiektem do wynagrodzenia wychodzców wstrzymali się.

Zjednoczone Niderlandy.

Dnia 21. Stycznia w ludwisarni P. Cockerill w Seraing (Leodyium) odlaną została głowa kolosalnego lwa, maiącego być postawionym na placu bitwy pod Waterloo. Głowa ta waży 5000 funtów, cały lew będzie więcey ważył, iak 60,000 funtów.

Szwaycaryia.

Oprócz ieziora Genewskiego i Bodeńskiego będzie można z końcem r. b. żeglować statkami parowemi po iezziorze Neufchatelskiem, Bielskiem, Zurichskiem im Wallenstadzkiem. Statek ten, który na dwóch pierwszych ieziorach będzie użyty zbudowany będzie przez zaprowadzaiącego tę żeglugę na ieziorach Szwaycarskich Konzula Ziednoczonych Stanów w Bordeaux, Church i du Thon w Yverdon i Piccarda w Nidau. Kontrakt w tey mierze iest zawarty, a roboty rozpoczęły się w Yverdon. Zaś statek na obadwa ostatnie ieziora przedsiębierze wystawić Heussi, traktyer w Rapperschwyl pod pawiem za wsparciem P. Escher z Schipf.

Bankier Perdonnet w Paryżu z Vevay (w Kantonie Waadt) przełożył Rządom Kantonów: Waadt, Berny, Neufchatel, Solothurn i Freyburg, iż chce zaliczyć 2,000,000 franków na ukończenie kanału Entre-Roches, do połączenia ieziora Neufchatelskiego z Genewskiem, rozpoczętego w roku 1640, a który od owego czasu był zaniechany, ieźliby mu dozwolono pewne cło pobierać.

Prussy.

Jego Cesarzowicowska Mość W. Xiążę Rossyyski Mikołay Pawłowicz wyiechał z Berlina do Warszawy.

Rozkaz Gabinetowy z d. 28. Grudnia 1824 odnawia rozporządzenie z d. 26. Kwietnia 1794; podług tego nie mogą być drukowane te pisma, które albo nastaią na posady wszystkich religii i nayważnieysze tychże prawdy podaią podeyrzeniu, pogardzie, lub śmieszności, lub poważaią się religiią Chrześciiańską, pismo święte i zawarte w niem dzieie i istotne prawdy uczynić dla ludu przedmiotem wątpliwości, a nawet szyderstwa. Oraz wskazana iest wola Króla Jego Mości, aby także dzieła dla szczupleyszego koła czytelników lub tylko dla uczonych przeznaczone, nie mieściły, nieprzyzwoitych, miłosnych, do obrony przeciwnych zdań bezpośrednio nienależących heretecznych zaczepek względnie innych wyznań. Równie nie mogą mieć pozwolenia do druku pisma, zmierzaiące do uięcia osobistey sławy, lub dobrego innych imienia. Gdy pismo po Cenzurze wyszłe zostanie utłumionem, więc wydawca musi się iedynie i naypierwey upominać o wynagrodzenie u Cenzora, lub subsidiarnie u Fiskusa. Należytości od cenzury ustaią z kassy publiczney z d. 1. Stycznia r. b. i za to, iak pierwey, wydawca lub drukarz płacić będzie 3 śre: gro: od drukowanego arkusza. Od tego czasu każdy wydawca musi ieden exemplarz każdego artykułu swego handlu przesłać bezpłatnie do wielkiey biblioteki Berlińskiey, a drugi do biblioteki Uniwersytetu swey prowincyi. Obowiązek oddawania exemplarza iednego Cenzorowi pozostaie, iak dawniey. Artykuły zagranicznych księgarni, należące kraiowym księgarzom, nie mogą być sprzedawane w Prussach, dopóki przepisom ustaw cenzury w tey mierze zadosyć nie uczyniono.

Woysko Pruskie ma między 10 i 11000 Oficerów (oprócz odstawnych i nieczynnych) następuiącą liczbą ozdobionych orderami: Ordery Pruskie: Orła czarnego ma 19, czerwonego 125, Zasługi woyskowey 256, żelaznego Krzyża 2371, Ś. Jana Jerozolimskiego 90, powszechnego Krzyża honorowego 117, razem 2959 orderów; Rossyyskie ordery ma 1296; Austryiackie 40; Saskie 42; Bawarskie 20; W. Brytanii i Hannowerskie 28; Francuzkie 14, Szwedzkie 91 i t. d.

Rossyia.

Gazety Berlińskie z d. 19. z. m. zawieraią: »Porucznicy floty Wrangel i Anjou i Dr. Kober, którzy strawili cztery lata na wyprawie do północno-wschodniey Syberyi i brzegów morza lodowatego, otrzymali order Włodzimierza 4tey klassy. Daley z d. 25. Stycz.: »Dzień 25. z. m. urodzenia naszego Nayiaśnieyszego Monarchy, obchodzono w Połtawie i Kursku oznakami dobroczynności. Po świetnym obiedzie, na którym byli przednieysi Urzędnicy, Duchowieństwo, wyższy stan Szlachecki, Xiążę Repnin i Radca Stanu Kojukhów przełożyli składkę dla nieszczęsnych ofiar powodzi Petersburgskiey. Ilość tey składki wyniosła w Półtawie 1759 1/2 rubli i 599 czetwertni żyta; w Kursku 3020 rubli. Oprócz tego Xiążę Repnin dał tysiąc rubli i trzy tysiące czetwertni żyta.

Do tego Numeru Gazety dołączony iest Numer 8. Rozmaitości.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.